

PATVIRTINTA
 Vietos veiklos grupės
 „Pakruojo rajono partnerystė“
 valdybos 2010 m. gegužės mėn. 7 d.
 posėdžio protokolu Nr. V-05

SPECIALIOSIOS TAISYKLĖS PAREIŠKĖJAMS, TEIKIANTIEMS VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKAS PAGAL VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS „PAKRUOJO RAJONO 2007–2013 M. KAIMO PLĖTROS STRATEGIJA“ II PRIORITETO „KAIMO GYVYBINGUMO STIPRINIMAS, GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMAS IR KRAŠTO SAVITUMO PUOSELĖJIMAS“ 2.3. PRIEMONĘ „KRAŠTO SAVITUMO PUOSELĖJIMAS IR PATRAUKLAUS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Specialiosios taisyklės pareiškėjams (toliau – Taisyklės), teikiantiems vietos projektų paraiškas Vietos veiklos grupės „Pakruojo rajono partnerystė“ vietos plėtros strategijai (toliau – strategija) „Pakruojo rajono 2007–2013 m. kaimo plėtros strategija“ įgyvendinti, pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“.

Šios Taisyklės parengtos vadovaujantis Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 3D-578 (Žin., 2008, Nr. 126-4817; 2009, Nr.114-4869) (toliau – administravimo taisyklės) ir bendrosiomis taisyklėmis vietos projektų paraiškų teikėjams, teikiantiems vietos projektų paraiškas pagal vietos plėtros strategiją (toliau – Bendrosios taisyklės), patvirtintomis Vietos veiklos grupės „Pakruojo rajono partnerystė“ valdybos 2010 m. gegužės mėn. 7 d. posėdžio protokolu Nr. V-05.

II. SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos:

Agentūra – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

Agentūros KDTS – Agentūros Kontrolės departamento Šiaulių teritorinis skyrius, Dvaro g. 78, 76298 Šiauliai.

CPO – centrinė perkančioji organizacija.

EB – Europos Sąjunga

EŽŪFKP – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

KPP – Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa.

Ministerija – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

VVG – vietos veiklos grupė.

CPVA – Centrinė projektų valdymo agentūra.

Didžiausiasis įkainis – įkainis, nustatytas vadovaujantis Didžiausių įkainių tinkamomis išlaidomis pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr.3D-330 (Žin., 2007, Nr. 78-3158; 2008, Nr. 122-4638), pagal kurią apskaičiuojama didžiausia mokėtina paramos suma. Didžiausiasis įkainis nustatomas litais be pridėtinės vertės mokesčio.

Kaimo bendruomenė – kaimo vietovės gyventojai, siejami bendrų gyvenimo kaimynystėje poreikių ir interesų. Kaimo bendruomenė, siekianti gauti finansinę paramą, turi būti registruota Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo (Žin., 2004, Nr. 25-745) arba Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo (Žin., 1996, Nr. 68-1633; 2004, Nr. 25-752) nustatyta tvarka.

Kaimo vietovė – gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių.

Lėšos vietos projektui įgyvendinti – pagal vietos projekto vykdymo sutartį vietos projektui įgyvendinti skiriamos lėšos iš paramos vietos plėtros strategijai įgyvendinti.

Neplaninė vietos projekto įgyvendinimo patikra vietoje – vietos plėtros strategijos vykdytojo (VVG) nustatyta tvarka paskirtų atsakingų asmenų ir (arba) Agentūros atliekamas vietos projekto paraiškos, vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo, vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos duomenų ir dokumentų patikrinimas vietos projekto įgyvendinimo vietoje įtarus, kad pareiškėjo arba vietos projekto vykdytojo teikiama informacija yra netiksli, neišsami ar klaidinanti.

Parama vietos plėtros strategijai įgyvendinti (toliau – parama strategijai įgyvendinti) – EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, skirtos vietos plėtros strategijai įgyvendinti.

Paramos vietos plėtros strategijai įgyvendinti sutartis (toliau – paramos strategijai įgyvendinti sutartis) – paramos strategijai, įgyvendinamai pagal KPP krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, skyrimo sutartis.

Planinė vietos projekto įgyvendinimo patikra vietoje – vietos plėtros strategijos vykdytojo (VVG) nustatyta tvarka paskirtų atsakingų asmenų ir (arba) Agentūros atliekamas vietos projekto paraiškos, vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo, vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos duomenų ir dokumentų patikrinimas vietos projekto įgyvendinimo vietoje.

Vietos plėtros strategija (toliau – strategija) – dokumentas, kuriame pateikta VVG teritorijos socialinės ir ekonominės situacijos ir gyventojų poreikių analizė, VVG misija, kaimo vietovių plėtros vizija, prioritetai, tikslai, jų įgyvendinimo priemonės, veiklos sritys ir

rekomenduojami veiksmai naudojant vietovės išteklius, viešąją paramą ir telkiant VVG, kaimo bendruomenių ir kitų kaimo gyventojų pastangas.

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis (toliau – strategijos įgyvendinimo laikotarpis) – laikotarpis nuo paraiškos įgyvendinti strategiją užregistravimo Agentūroje dienos iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo Agentūrai dienos, bet ne vėliau kaip iki 2015 m. rugpjūčio 31 d.

Vietos plėtros strategijos administravimo patikra vietoje (toliau – strategijos patikra vietoje) – Agentūros darbuotojų atliekamas fizinis ir administracinis vietos plėtros strategijos vykdytojo (VVG) administravimo lėšų panaudojimo ir suderinamumo su Agentūrai pateiktais dokumentais patikrinimas strategijos įgyvendinimo vietoje.

Vietos plėtros strategijos vykdytojas (toliau – strategijos vykdytojas (VVG)) – VVG, kuri, pateikusi paraišką įgyvendinti strategiją, gauna arba yra gavusi paramą strategijai įgyvendinti.

Vietos projektas – pareiškėjo vietos veiklos grupei teikiamas, strategiją atitinkantis viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto veiklos aprašas, kuriame nurodomi planuojamos veiklos tikslai, uždaviniai ir pagrindžiamos jiems įgyvendinti reikalingos išlaidos.

Vietos projekto paraiška – vietos plėtros strategijos vykdytojo (VVG) parengtas dokumentas, kurį turi užpildyti ir strategijos vykdytojui (VVG) pateikti pareiškėjas, siekiantis gauti lėšų vietos projektui įgyvendinti.

Vietos projekto vykdymo sutartis – lėšų vietos projektui, įgyvendinamam pagal vietos plėtros strategiją, skyrimo trišalė sutartis, kuria nustatomos lėšų šiam projektui įgyvendinti išmokėjimo ir vietos projekto vykdymo sąlygos. Vietos projekto vykdymo sutarties šalys – strategijos vykdytojas (VVG), vietos projekto vykdytojas ir Agentūra.

Vietos projekto vykdytojas – pareiškėjas, kuris pateikęs vietos projekto paraišką, gauna arba yra gavęs lėšų vietos projektui įgyvendinti.

VVG – ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio valdymo organas, turintis sprendimų priėmimo teisę, atstovauja įvairių VVG teritorijos gyventojų interesams, t. y. ne mažiau kaip 50 proc. valdymo organo narių sudaro, socialinių ir kitų partnerių, taip pat jų asociacijų atstovai, iki 25 proc. – verslo atstovai ir iki 25 proc. – vietos valdžios atstovai.

VVG teritorija – kaimo vietovė, kurios gyventojų skaičius yra nuo 5 tūkst. iki 150 tūkst., įskaitant mažus miestelius, taip pat miestus, kurių gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. ir kurioje gyvenančių ir (arba) veikiančių asmenų interesams tenkinti įsteigta VVG.

Nesudėtingas statinys – paprastų konstrukcijų pastatas, kurio didžiausias aukštis 8,5 m. kurio visų aukštų, antstatų, pastogės patalpų ir naudojimo paskirtimi susietų priestatų plotų suma yra ne didesnė kaip 80 kvadratinų metrų.

Nesudėtingas laikinas statinys – nesudėtingas statinys, kurį leista pastatyti ir naudoti ribotą terminą, bet ne ilgiau kaip 3 metus. Nesudėtingas laikinas statinys ir teisės į jį Nekilnojamojo turto registre neregistruojami.

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia KPP, VPS administravimo taisyklės, III krypties priemonių įgyvendinimo taisyklės, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (Žin., 2007, Nr. 41-1562; 2009, Nr. 21-834) ir kiti teisės aktai.

III. INFORMACIJA APIE STRATEGIJĄ

5. Kviečiama teikti vietos projektų paraiškas pagal „Pakruojo rajono 2007–2013 m. kaimo plėtros strategija“ strategiją, kurios prioritetai, pagrindiniai tikslai ir uždaviniai, remiamos veiklos sritys yra šie:

5.1. II Prioritetas „Kaimo gyvybingumo stiprinimas, gyvenimo kokybės gerinimas ir krašto savitumo puoselėjimas“;

5.1.1. Prioriteto tikslas – gerinti rajono kaimo gyventojų gyvenimo kokybę ir užtikrinti rajono bendruomenės gyvybingą ir savitą raidą;

5.2. Priemonė „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“. Priemonės tikslas – puoselėti krašto tradicijas, išsaugoti vietos tradicinių amatų profesinę patirtį ir formuoti patrauklų krašto įvaizdį;

5.2.1. pirmas uždavinys – skatinti bendruomenės puoselėti krašto savitumą;

5.2.2. antras uždavinys – formuoti patrauklaus krašto įvaizdį ir tapatumą;

5.3. remiamos veiklos sritys:

5.3.1. pirma sritis – projektai, atskleidžiantys ir puoselėjantys krašto savitumą;

5.3.2. antra sritis – patrauklų krašto įvaizdį formuojantys projektai.

6. Strategijos finansavimo šaltiniai yra šie: Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšos.

IV. GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PARTNERIAI

7. Pareiškėjas – juridinis asmuo, pateikęs vietos projekto paraišką pagal strategijoje numatytą priemonę, atitinkantis Taisyklių 8–9 ir 13 punktuose nustatytus reikalavimus:

7.1. pagal priemonės veiklos sritį „Projektai, atskleidžiantys ir puoselėjantys krašto savitumą“ - kaimo bendruomenė, kaimo vietovėje įsteigti ir (arba) joje veikiantys viešieji juridiniai asmenys, savivaldybė ir jos institucijos, pagal partnerystės sutartį su savivaldybe veikianti kaimo bendruomenė, jaunimo organizacijos, veikiančios rajone, moterų organizacijos, veikiančios rajone,

įmonių su negalia organizacijos, veikiančios rajone, mokyklos ir kitos švietimo organizacijos, veikiančios rajone;

7.2. pagal priemonės veiklos sritį „Patrauklų krašto įvaizdį formuojantys projektai“ - kaimo bendruomenė, kaimo vietovėje įsteigti ir (arba) joje veikiantys viešieji juridiniai asmenys, savivaldybė ir jos institucijos, pagal partnerystės sutartį su savivaldybe veikianči kaimo bendruomenė, jaunimo organizacijos, veikiančios rajone, moterų organizacijos, veikiančios rajone, įmonių su negalia organizacijos, veikiančios rajone, mokyklos ir kitos švietimo organizacijos, veikiančios rajone.

8. Pareiškėjas – juridinis asmuo gali teikti ne pelno vietos projekto paraišką savarankiškai arba kartu su partneriu (-iais).

9. Pareiškėjas – juridinis asmuo prie vietos projekto įgyvendinimo gali prisidėti pinigėmis lėšomis ir (arba) įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu, kaip nustatyta šių Taisyklių 36.1 ir 37 punktuose.

10. Partneris (-iai) – juridinis (-iai) asmuo (-ys), finansuojantis (-ys) vietos projekto įgyvendinimą pinigėmis lėšomis ir (arba) prisidedantis prie vietos projekto įgyvendinimo įnašu natūra, kaip nustatyta Taisyklių 36.2 ir 37 punktuose ir (arba) kitaip kartu su pareiškėju dalyvaujantis vietos projekto įgyvendinime.

11. Partneris (-iai) – juridinis (-iai) asmuo (-ys) prie projekto įgyvendinimo gali prisidėti piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu Taisyklių 36.2 ir 37 punktais nustatyta tvarka.

12. Partneris, dalyvaujantis vietos projekto įgyvendinimo veikloje, tuo pačiu metu turi teisę teikti savarankišką paramos paraišką.

13. Pareiškėjui ir partneriui, jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu, taikomi bent šie tinkamumo reikalavimai:

13.1. pareiškėjas ir partneris (-iai) vykdo su mokesčių mokėjimu susijusius įsipareigojimus ir, jei pareiškėjas ir (ar) partneris (-iai) yra registruotas (-i) draudėjas (-ai), su socialinio draudimo įnašų mokėjimu susijusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Šis reikalavimas netaikomas įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai;

13.2. pareiškėjas ir partneris yra registruotas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

13.3. pareiškėjas ir partneris veikia VVG teritorijoje;

13.4. pareiškėjas užtikrina tinkamą vietos projekto finansavimo šaltinį (taikoma nepelno projektą numačiusiam įgyvendinti pareiškėjui, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo

numato prisidėti piniginiu įnašu). Skolintos lėšos grindžiamos su paramos paraiška pateikiant dokumentus, įrodančius paskolos suteikimo galimybę (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu). Iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo, jei projektas ar projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, pareiškėjas turi pateikti paskolos sutartį arba raštu patvirtinti, kad projektą ar atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Strategijos vykdytojas (VVG) ir Agentūra neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka bei už kreditoriaus ir paskolos gavėjo išsipareigojimų nevykdymą;

13.5. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

13.6. pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) išsipareigoja, jei yra draudimo paslaugų galimybių, apdrausti turta, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniai kaip penkerių metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo: projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas;

13.7. pareiškėjas ir partneris išsipareigoja, be rašytinio strategijos vykdytojo (VVG) ir Agentūros sutikimo, mažiausiai penkerius metus nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kuris:

13.7.1. paveiktų jos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelį pranašumą privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui;

13.7.2. įvyktų dėl paramos lėšomis įgyto turto nuosavybės pobūdžio pasikeitimo arba dėl gamybinės veiklos nutraukimo ar perkėlimo į kitą vietą;

13.8. pareiškėjas turi administravimo ir finansų valdymo vadovą (-us), gebantį (-čius) įgyvendinti ir administruoti vietos projektus;

14. Tarp pareiškėjo ir partnerio (-ių) turi būti sudaryta (-os) vietos projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo sutartis (-ys), kurioje numatomos pagrindinės geros bendradarbiavimo praktikos taisyklės (Taisyklių 4 priedas).

V. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI IR PARTNERIAI

15. Pareiškėjas ar partneris laikomas netinkamu paramai gauti, jeigu:

15.1. neatitinka šių Taisyklių IV skyriaus nuostatų;

15.2. pareiškėjas arba partneris vietos projekto paraiškoje, pridedamuose arba pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė neteisingą informaciją;

15.3. yra priimtas galutinis sprendimas dėl pareiškėjo arba partnerio:

15.3.1. kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš EB ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų pažeidimo;

15.3.2. paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo;

15.3.3. įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinės teisės pažeidimo, susijusio (-ių) su parama;

15.4. pareiškėjas arba partneris, siekdamas palankaus sprendimo, bandė daryti įtaką strategijos vykdytojui (VVG), vietos projekto vertinimą atliekantiems asmenims, vietos projektų atrankos komitetui, sprendimą dėl lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo priimančiam strategijos vykdytojo (VVG) valdymo organui vietos projektų vertinimo, atrankos proceso metu, arba Agentūrai sprendimo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti tvirtinimo metu;

15.5. pareiškėjas arba partneris dėl subjektyvių priežasčių nevykdo ankstesniajame projekte užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių (tokiu atveju pareiškėjas arba partneris netenka teisės kreiptis paramos pagal KPP investicines priemones ir pagal KPP krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ atrinktas strategijas) iki tol, kol nebus pašalinti veiklos trūkumai.

15.6. Pareiškėjui ir (arba) partneriui (-iams) yra iškelta byla dėl bankroto arba jis yra likviduojamas.

16. Pareiškėjas arba partneris neturi teisės gauti paramos pagal KPP ir strategiją:

16.1. vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo šių Taisyklių 15.3.1 ir 15.3.2 punktuose nurodytais atvejais;

16.2. dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo šių Taisyklių 15.3.3 punkte nurodytu atveju.

VI. VIETOS PROJEKTO TINKAMUMO REIKALAVIMAI

17. Vietos projekto, teikiamo strategijos vykdytojui (VVG) pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ taikomi bent šie vietos projekto tinkamumo reikalavimai:

17.1. vietos projektas atitinka strategijos, priemonės ir veiklos srities tikslus;

17.2. vietos projektas nepažeidžia ES horizontaliųjų sričių: darnaus vystymo, lygių galimybių, regioninės plėtros, informacinės visuomenės;

17.3. vietos projektas suderintas su tos savivaldybės, kurios teritorijoje įgyvendinamas vietos projektas, strateginiais dokumentais, planais, kaip nustatyta Taisyklių 49.1.15 punkte;

17.4. pagrįsta, kad bus užtikrintas vietos projekto tęstinumas;

17.5. pagrįsta, kad vietos projektas, be jam (įgyvendinti) skirtų lėšų, negalėtų būti įgyvendintas tokios pat apimties, per tokį pat laikotarpį ir tokios pat kokybės;

17.6. parengtas viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto veiklos aprašas viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektui įgyvendinti. Viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto veiklos apraše aiškiai nurodyta: problema (-os) ir vietos projekto įgyvendinimo būtinumas, tikslai ir uždaviniai, įgyvendinimo priemonės ir veiksmai, įgyvendinimo etapai ir terminai, laukiami rezultatai ir tęstinumo galimybės, biudžetas ir jo pagrindimas (reikalavimas pateikti viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto veiklos aprašą taikomas tik ne pelno projektų pareiškėjams). Minimalūs viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto veiklos aprašo reikalavimai nustatyti šių Taisyklių 1 priede;

17.7. nekilnojamas turtas, į kurį planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, pareiškėjo ir (arba) partnerio (-ių), jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais), valdomas teisėtai pagrindais šia tvarka:

17.7.1. nekilnojamas turtas priklauso pareiškėjui nuosavybės teise arba yra pareiškėjo valdomas kitais teisėtai pagrindais 17.10.4 punkte nustatyta tvarka;

17.7.2. nekilnojamas turtas priklauso partneriui (-iams) nuosavybės teise;

17.7.3. valstybinė žemė, įskaitant žemę po statiniais, kitas valstybinis turtas, valdomas pareiškėjo ar partnerio (-ių) patikėjimo teise ar kitais teisėtai pagrindais 17.10.4 punkte nustatyta tvarka;

17.7.4. jeigu planuojama investuoti į ne nuosavybės teise, o kitais teisėtai pagrindais valdomą juridinio (-ių) asmens (-ų) nekilnojamąjį turtą, pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) su nekilnojamojo turto savininku turi būti sudaręs (-ę) valdymo teisėtumą pagrindžiančią sutartį (-is), registruotą Nekilnojamojo turto registre, kurios galiojimo terminas turi būti ne mažesnis, kaip nustatyta šių taisyklių 49.1.8.2 punkte (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), o juridinis asmuo sutinka, kad būtų atliekami su nekilnojamoju turtu susiję ir vietos projekte numatyti darbai;

17.8. vietos projektas nesusijęs su šiomis veiklos sritimis:

17.8.1. alkoholinių gėrimų gamyba;

17.8.2. tabako gaminių gamyba;

17.8.3. ginklų ir šaudmenų gamyba;

17.8.4. azartinių lošimų ir lažybų organizavimu;

17.8.5. didmenine ir mažmenine prekyba;

17.8.6. finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla;

17.8.7. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla;

17.8.8. nekilnojamojo turto operacijomis;

17.8.9. teisinės veiklos organizavimu;

17.8.10. medžioklės, gaudymo spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusiomis paslaugomis;

17.9. viešasis (ne pelno) vietos projektas – tai toks projektas, iš kurio vietos projekto vykdytojas nesiekia gauti pelno, arba gaunamas pelnas investuojamas į projekto veiklos plėtrą, tęstinumą, o tiesioginiai naudos gavėjai yra kaimo gyventojai (vietos projekto rezultatai prieinami kaimo gyventojams);

17.10. vietos projekto paraiškoje numatytos tinkamo finansuoti vietos projekto išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir ES fondų.

18. Vietos projekto įgyvendinimo laikotarpis – 24 mėnesiai nuo vietos projekto vykdymo sutarties įsigaliojimo. Susiklosčius tam tikroms nuo vietos projekto vykdytojo nepriklausančioms aplinkybėms, šis laikotarpis gali būti pratęstas iki 36 mėnesių. Vietos projekto įgyvendinimo terminas turi būti ne vėlesnis nei iki 2015 m. rugpjūčio 31 d.

19. Vietos projektas įgyvendinamas strategijos vykdytojo (VVG) teritorijoje, kaimo vietovėje, ir (arba) vietos projekto galutiniai naudos gavėjai – strategijos vykdytojo (VVG) teritorijos gyventojai (projektams, kurių įgyvendinimo vieta yra savivaldybių centras, parama neskiriama).

20. Vietos projekto paraiškoje prašoma paramos suma turi atitikti Taisyklių 30 ir 33 punktuose nustatytos didžiausios ir mažiausios galimos paramos sumos, vienam vietos projektui įgyvendinti, reikalavimus.

VII. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS IR JŲ NUSTATYMO TVARKA

21. Vietos projekto paraiškoje gali būti numatytos visos išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto įgyvendinimu, tačiau vietos projektui įgyvendinti gali būti finansuojamos tik tinkamos vietos projektui finansuoti išlaidos ir ne daugiau, nei leidžia lėšų vietos projektams įgyvendinti dydžio nustatymo tvarka, apibrėžta Taisyklių 30–34 punktuose.

22. Tinkamomis vietos projektui finansuoti išlaidomis pripažįstamos išlaidos:

22.1. būtinos vietos projektui įgyvendinti, pagrįstos vietos projekto paraiškoje ir numatytos vietos projekto vykdymo sutartyje;

22.2. prekių, paslaugų, darbų pirkimai atlikti vadovaujantis Bendrųjų taisyklių 57–63 punktų nuostatomis;

22.3. patirtos įgyvendinant vietos projektą, bet ne anksčiau nei vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dieną, išskyrus šių Taisyklių 25.6 punkte nurodytą atvejį. Tačiau jei parama vietos projektui neskiriama arba išlaidos, numatytos vietos projekte, vertinimo metu pripažįstamos

netinkamomis finansuoti ir (arba) nėra nurodytos šių Taisyklių 22 punkte, pareiškėjui šios išlaidos nebus finansuojamos.

23. Tinkamomis finansuoti vietos projektų, teikiamų strategijos vykdytojui (VVG) pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ išlaidomis gali būti pripažįstamos šias išlaidų kategorijas atitinkančios išlaidos:

23.1. naujos įrangos, įrenginių, įrankių, technikos, mechanizmų, baldų, kitos įrangos, kompiuterinės įrangos ir programų, kitos elektroninės, skaitmeninės technikos, kitų prekių, tiesiogiai susijusių su vietos projekto įgyvendinimu, įsigijimo;

23.2. statybos darbų pirkimo;

23.3. darbų ir paslaugų pirkimo;

23.4. statybinių ir kitų medžiagų įsigijimo;

23.5. kaimo vietovei svarbių statinių įsigijimo ir nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statybos;

23.6. informavimo ir viešinimo priemonių, susijusių su įgyvendinamu vietos projektu, pirkimo;

23.7. susijusios su paramos vietos projektui įgyvendinti lėšomis įgyto ilgalaikio turto draudimo paslaugomis vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu.

23.8. Bendrosios išlaidos – atlyginimas inžinieriams, architektams, konsultantams ir ekspertams, konsultuojantiems techniniais, technologiniais, ekonominiais ir organizaciniais projekto rengimo ir įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su pareiškėjo įprastine veikla ir išlaidomis, taip pat II grupės nesudėtingo statinio projekto rengimo, projekto vykdymo priežiūros atlikimo ir statybos techninės priežiūros atlikimo išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali sudaryti iki 15 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų. Ne daugiau kaip 10 proc. tinkamų finansuoti vietos projektui išlaidų gali būti skirta viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto veiklos aprašui parengti ir konsultuoti vietos projekto įgyvendinimo klausimais.

24. Pareiškėjas rengdamas vietos projekto sąmatą, išlaidas, atitinkančias vietos projektų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijas, privalo aiškiai išvardyti pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikti bendra suma.

25. Nustatydamas vietos projektų, teikiamų strategijos vykdytojui (VVG) pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ išlaidų tinkamumą finansuoti, strategijos vykdytojas (VVG) vietos projekto vertinimo metu taip pat turi įvertinti:

25.1. ar prašoma lėšų vietos projektui įgyvendinti suma neviršija šių Taisyklių 30 punkte vietos projektų vykdytojams nustatytos didžiausios lėšų vietos projektui įgyvendinti sumos;

25.2. ar vietos projekto vertė nėra mažesnė, negu nurodyta šių Taisyklių 33 punkte, mažiausia vietos projekto vertė;

25.3. ar pareiškėjo ir (arba) partnerio (-ių) (jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais) nuosavų lėšų finansavimo šaltiniai yra aiškiai apibrėžti, patikimi, tinkami, ar jų pakanka, ar jie yra realūs vietos projekto paraiškos pateikimo metu (netaikoma, jei pareiškėjas ir (arba) partneris prie vietos projekto įgyvendinimo planuoja prisidėti tik įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu. Jei pareiškėjas yra kaimo bendruomenė, vietos projekto paraiškoje nurodomo dydžio nuosavos lėšos gali būti numatytos kaip pareiškėjui skiriamos lėšos iš savivaldybės biudžeto ar kitų fondų (pvz., Baltijos labdaros fondo), išskyrus ES struktūrinius fondus (Europos regioninės plėtros fondą, Europos socialinį fondą, Europos sanglaudos fondą) ir Europos žuvininkystės fondą; pareiškėjas – kaimo bendruomenė kartu su vietos projekto paraiška turi pateikti atitinkamos institucijos ar organizacijos pažymą, raštą ar kitą dokumentą apie suteikiamas pinigines lėšas konkrečiam vietos projektui finansuoti. Jei pareiškėjas yra biudžetinė įstaiga, vietos projekto paraiškoje nurodomo dydžio nuosavos lėšos turi būti numatytos kaip pareiškėjo atitinkamų metų asignavimai; pareiškėjas – biudžetinė įstaiga kartu su vietos projekto paraiška turi pateikti įstaigos vadovo garantinį raštą, patvirtinantį, kad tam tikrą lėšų sumą numatoma skirti vietos projektui finansuoti;

25.4. ar planuojamos vietos projekto išlaidos yra pagrįstos, realios, suplanuotos, atsižvelgiant į vidutinį kainų augimą per metus ir valiutų riziką, ar yra būtinos vietos projektui įgyvendinti;

25.5. ar vietos projekte numatytos išlaidos tuo pačiu metu nėra finansuojamos iš kitų nacionalinių ir ES fondų;

25.6. ar vietos projekto išlaidas, išskyrus bendrąsias išlaidas ir atvejį, nurodytą šių Taisyklių 34 punkte, planuojama patirti ne anksčiau nei vietos projekto vykdymo sutarties įsigaliojimo dieną ir vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu, kaip apibrėžta Taisyklių 18 punkte, bet ne vėliau nei iki 2015 m. rugpjūčio 31 d. Bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto parengimu ir įgyvendinimu, gali būti patirtos ne anksčiau kaip 2007 m. sausio 1 d. ir ne anksčiau kaip prieš du metus iki paramos paraiškos pateikimo datos. Jeigu lėšos vietos projektui įgyvendinti neskiriamos arba vietos projekto vykdytojo pirkimai, susiję su bendrosiomis išlaidomis, atlikti nesilaikant Bendrųjų taisyklių 57–63 punktuose nuostatomis nustatytos tvarkos, bendrosios išlaidos nefinansuojamos. Visi su vietos projekto įgyvendinimu susiję išlaidų apmokėjimo įrodymo bei išlaidų pagrindimo įrodymo dokumentai turi būti išrašyti, mokėjimo prašymai strategijos vykdytojui (VVG) ir Agentūrai pateikti laikotarpiu, kaip nustatyta taisyklių 18 punkte.

26. Netinkamos finansuoti vietos projektų išlaidos yra:

26.1. vietos projekto išlaidos, neatitinkančios Bendrųjų taisyklių pareiškėjams, vietos projekto vykdymo sutarties nuostatų bei šių taisyklių 21 – 28 punktų nuostatų;

26.2. trumpalaikis turtas, įgytas vietos projekto vykdytojo vietos projekto įgyvendinimo metu vietos projektui įgyvendinti skirtomis lėšomis, kurio vertė yra mažesnė nei vietos projekto vykdytojo numatyta minimali ilgalaikio turto vertė, ir kuris nepanaudojamas vietos projekto įgyvendinimo metu;

26.3. gyvūnai, vienmečiai augalai.

27. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus šių Taisyklių 28 punkte) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. 35–1271) turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM vietos projekto vykdytojas į atskaitą neįtraukė), visais atvejais yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

28. Kai vietos projekto vykdytojas yra valstybės arba savivaldybės institucija ar įstaiga, arba kitas viešasis juridinis asmuo, vykdamas valstybės ar savivaldybių veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje, PVM yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų. Tokiu atveju PVM nuo apmokestinamosios prekių ir (ar) paslaugų, už kurias mokama iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, vertės, kurio vietos projekto vykdytojas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM atskaitą, yra apmokamas iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

VIII. LĖŠŲ VIETOS PROJEKTAMS ĮGYVENDINTI DYDŽIO NUSTATYMO TVARKA

29. Kvietimui teikti vietos projektų paraiškas pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ skiriama 112 000,00 Lt (*vienas šimtas dvylika tūkstančiai litų*) lėšų.

30. Didžiausia lėšų vietos projektui, kuris teikiamas strategijos vykdytojui (VVG) pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ skiriama suma yra 100 000,00 Lt (*vienas šimtas tūkstančių litų*). Į šią sumą neįskaičiuojamas PVM, kuris finansuojamas pagal šių Taisyklių 28 punktą. Parama mokama nepažeidžiant valstybės pagalbos reikalavimų, vadovaujantis 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2006 L 379, p. 5), Agentūra, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 (Žin., 2005, Nr. 9-282), 11 punktu ir Suteiktos valstybės pagalbos registravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos

konkurencijos tarybos 2005 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1S-111 (Žin., 2005, Nr. 118-4301), patikrina informaciją apie visą per einamuosius ir dvejus ankstesnius pareiškėjo mokestinius metus gautą *de minimis* pagalbą ir ar bendra *de minimis* pagalbos suma neviršija leidžiamo *de minimis* pagalbos dydžio (690 560 Lt). Jei pareiškėjui suteikus apskaičiuotą *de minimis* pagalbos dydį būtų viršijama bendra leistina *de minimis* pagalbos suma, negali būti suteikiama net ta *de minimis* pagalbos dalis, kuri šios sumos neviršija.

31. Didžiausia lėšų vietos projektui, kuris teikiamas pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ įgyvendinti lyginamoji dalis:

31.1. lėšos ne pelno projektui įgyvendinti gali sudaryt iki 80 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų.

32. Tinkamų finansuoti vietos projekto, kuris yra teikiamas strategijos vykdytojui (VVG) pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį vietos projekto vykdytojas ir (arba) partneris privalo finansuoti:

32.1. piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra (nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu), kai vietos projektas yra teikiamas strategijos vykdytojui VVG) pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ yra nesiekiantis pelno ir yra teikiamas pareiškėjo savarankiškai ir (arba) su partneriu.

33. Mažiausia ne pelno vietos projekto vertė (neįskaitant PVM) pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ negali būti mažesnė nei 25 000 Lt. Į šią sumą neįskaičiuojamas PVM, kuris finansuojamas pagal šių Taisyklių 28 punktą.

34. Jei vietos projekto vykdytojas naudojami kredito įstaigų išduotais kreditais vietos projektui, kuriam prašoma paramos, ir vietos projekto vykdytojui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos pagal šias Taisykles ir valstybės pagalbos lėšų suma ir intensyvumas vietos projektui ir jo tinkamomis išlaidomis finansuoti negali viršyti šiose Taisyklėse nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos šių Taisyklių reikalavimus atitinkančios išlaidos, patirtos po prašymo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio pateikimo dienos.

IX. ĮNAŠAS NATŪRA IR JO PRIPAŽINIMAS TINKAMU INDĖLIU VIETOS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI

35. Pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai), kai vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais), įgyvendindamas arba prisidėdamas (-i) prie viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto įgyvendinimo pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ gali prisidėti įnašu natūra.

36. Galimos įnašo natūra rūšys:

36.1. pareiškėjo įnašu natūra gali būti savanoriškas darbas ir (arba) nekilnojamasis turtas;

36.2. partnerio (-ių) įnašo natūra gali būti savanoriškas darbas ir (arba) nekilnojamasis turtas vadovaujantis Taisyklių 38 punkto nuostatomis.

37. Įnašas natūra laikomas tinkamu nuosavu indėliu, kai tai yra:

37.1. nemokamas savanoriškas darbas, kurio vertė nustatyta atsižvelgiant į išdirbtą laiką ir valandinę atlygio vertę ir kuris atliktas vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu nepažeidžiant šių Taisyklių 38–41 punktuose nustatytų procedūrų. Nemokamas savanoriškas darbas reiškia, kad fizinis asmuo tam tikrą valandų skaičių skiria darbui, susijusiam su vietos projekto įgyvendinimu, ir tam sugaištas laikas yra prilyginamas tam tikrai piniginei vertei (nemokamo savanoriško darbo vidutinio valandinio atlygio vidutinė vertė nustatoma vadovaujantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės tyrimų duomenimis);

37.2. nekilnojamasis turtas, skirtas vietos projektui įgyvendinti, teisėtais pagrindais valdomas pareiškėjo ir (arba) partnerio (-ių).

38. Įnašas natūra gali sudaryti iki 20 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų. Jeigu nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelės duomenimis (nemokamo savanoriško darbo atveju) arba VĮ Registro centro Nekilnojamojo turto registro ar nepriklausomo eksperto, atlikusio nekilnojamojo turto vertinimą, išvados duomenimis (nekilnojamojo turto atveju) įnašas natūra sudaro daugiau kaip 20 proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, įnašu natūra (kaip tinkamu nuosavu indėliu) pripažįstama (įskaitoma) iki 20 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų.

39. Likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki nemokamų savanoriškų darbų atlikimo pradžios (išskyrus darbus, susijusius su intelektine veikla), vietos projekto vykdytojas privalo raštu informuoti strategijos vykdytoją (VVG) apie tai, kokie darbai bus atliekami ir kada (nurodyti konkrečią dieną (-as), valandą (-as)), kurioje vietoje, kas juos atliks). Tuo atveju, jeigu nemokamas savanoriškas darbas yra susijęs su intelektine veikla, vietos projekto vykdytojas pateikia informaciją strategijos vykdytojui (VVG) apie darbų, susijusių su intelektine veikla, pobūdį, įvardija, kas šiuos

darbus atliks ir koks bus šių darbų produktas. Strategijos vykdytojas (VVG) atlieka nemokamų savanoriškų darbų atlikimo vietoje patikrą (netaikoma darbams, susijusiems su intelektine veikla).

40. Vietos projekto vykdytojas informaciją apie atliktą nemokamą savanorišką darbą turi fiksuoti nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje (nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelės forma pateikiama šių Taisyklių 5 priede).

41. Vietos projekto vykdytojas nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę turi išsiųsti arba įteikti strategijos vykdytojui (VVG). Strategijos vykdytojas (VVG), gavęs nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę, turi nemokamą savanorišką darbą įvertinti ir priimti vieną iš šių Taisyklių 42 punkte nurodytų sprendimų dėl nemokamo savanoriško darbo pripažinimo tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu ir raštu informuoti apie savo sprendimą vietos projekto vykdytoją ir Agentūrą.

42. Įvertinęs vietos projekto vykdytojo pateiktą nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę, strategijos vykdytojas (VVG) gali priimti vieną iš šių sprendimų:

42.1. pripažinti nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje nurodytą vertę litais tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu;

42.2. paprašyti vietos projekto vykdytojo pateikti papildomą informaciją per nustatytą terminą ir (arba) atlikti vietos projekto patikrą vietoje;

42.3. atmesti, išdėstydamas atmetimo motyvus. Strategijos vykdytojas (VVG) gali nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje nurodytos vertės litais nepripažinti tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu tik tuo atveju, jeigu vietos projekto vykdytojas nesilaiko nustatytų reikalavimų nemokamam savanoriškam darbui. Strategijos vykdytojas (VVG) per 10 darbo dienų nuo tokio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoja vietos projekto vykdytoją, nuroydamas tokio sprendimo motyvus.

43. Agentūra vietos projekto vykdytojui negali išmokėti galutinės lėšų vietos projektui įgyvendinti sumos tol, kol strategijos vykdytojas (VVG) nepriima sprendimo dėl vietos projekto vykdytojo įnašo natūra pripažinimo tinkamu nuosavu indėliu. Strategijos vykdytojas (VVG), patikrinęs nemokamų savanoriškų darbų atlikimo faktą ir įsitikinęs, kad savanoriškas darbas atliktas taip, kaip numatyta vietos projekte, parengia dvi pažymas dėl vietos projekto vykdytojo įnašo natūra pripažinimo tinkamu nuosavu indėliu. Pažymos originalą saugo strategijos vykdytojas (VVG), o kopiją saugo vietos projekto vykdytojas (vietos projekto vykdytojas pažymą, kad savanoriškas darbas atliktas taip, kaip numatyta vietos projekte, pateikia kartu su mokėjimo prašymu). Tinkamas finansuoti vietos projekto išlaidas Agentūra vietos projekto vykdytojui apmoka taip, kad, baigus įgyvendinti vietos projektą, vietos projekto vykdytojo įnašui natūra prilyginamos išlaidos nebūtų kompensuotos iš lėšų projektui įgyvendinti.

X. VIETOS PROJEKTO NAUDOS IR KOKYBĖS KRITERIJAI

44. Vietos projektų naudos ir kokybės vertinimas atliekamas vadovaujantis Bendrųjų taisyklių IX skyriuje pateiktomis nuostatomis. Atliekant vietos projekto naudos ir kokybės vertinimą, turi būti pildoma vietos projekto naudos ir kokybės vertinimo lentelė.

45. Vietos projektų naudos ir kokybės kriterijai ir jų didžiausi vertinimo balai yra šie:

1 lentelė

Eil. Nr.	Vietos projekto naudos ir kokybės vertinimo kriterijai	Maksimalus balų skaičius
1.	Vietos projekto rezultatų poreikis ir naudos pagrindumas	40
1.1.	Vietos projekto rezultatai atitinka tikslinės grupės poreikius	8
1.2.	Vietos projektas teikia adekvačią naudą, palyginti su sąnaudomis, kurių reikia planuojamiems vietos projekto rezultatams pasiekti	6
1.3.	Pagrįstas vietos projekto rezultatų būtinumas	10
1.4.	Pareiškėjas prisideda prie vietos projekto nuosavomis lėšomis	4
1.5.	Pagrįstas vietos projekto rezultatų papildomas socialinis-ekonominis poveikis	6
1.6.	Pagrįstas vietos projekto poveikis regionų plėtros skirtumų mažinimui	6
2.	Gebėjimai įgyvendinti vietos projektą	40
2.1.	Vietos projekto veiklos sritys aiškiai apibrėžtos	6
2.2.	Vietos projekto veiklos sritys aiškiai pagrįstos	8
2.3.	Vietos projekto veiklos sritys racionaliai išdėstytos laike	6
2.4.	Aiškus atsakomybės už vietos projekto įgyvendinimą pasiskirstymas	10
2.5.	Pagrįsta, kad pareiškėjas turi gebėjimų įgyvendinti vietos projektą	10
3.	Vietos projekto atitiktis strategijai	20
3.1.	Vietos projekto vykdytojas ir partneris, jeigu toks būtinas, turi atitinkamą kvalifikaciją, gebėjimus ir patirtį įgyvendinti projekte numatytas veiklas	4
3.2.	Pagrįstas vietos projekto vykdytojo įgyvendinamo projekto poveikis moterų, jaunimo ir kitoms tikslinėms grupėms	6
3.3.	Vietos projekto sąmatoje numatytos išlaidos aiškios, pagrįstos ir realios	10
IŠ VISO:		100

XI. VIETOS PROJEKTO PARAIŠKOS PILDYMAS, PRIDEDAMI DOKUMENTAI IR TEIKIMAS

46. Vietos projekto paraiškos forma pateikiama šių Taisyklių 2 priede;

47. Vietos projektų paraiškų formos skelbiamos Vietos veiklos grupės „Pakruojo rajono partnerystė“ interneto tinklapyje www.pakruojovvg.lt Vietos projekto paraišką taip pat galima gauti adresu: Pergalės g. 1, 83159 Pakruojis.

48. Pildant vietos projektų paraiškas, turi būti laikomasi šių bendrųjų principų:

48.1. pareiškėjai teikia vietos projektų paraiškas strategijos vykdytojui (VVG), atsižvelgdami į vietos projekto įgyvendinimo vietą ir strategijos vykdytojo (VVG) teritoriją;

48.2. vietos projekto paraiška turi būti užpildyta aiškiai, siekiant palengvinti jos vertinimą. Turi būti pateikiama išsami informacija, ypač apie tai, kaip vietos projektas prisidės prie strategijos įgyvendinimo, kokia bus jo nauda;

48.3. vietos projekto paraiška turi būti užpildyta lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paraiškos nepriimamos.

49. Prie užpildytos vietos projekto paraiškos pareiškėjai privalo pridėti šiuos dokumentus (pareiškėjo ar partnerio vadovo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu (jei tokį privalo turėti) patvirtinta kopija, kai pareiškėjas ar partneris – juridinis asmuo):

49.1. kai kviečiama teikti vietos projektus strategijos vykdytojui (VVG) pagal II prioriteto 2.3. priemonę „Krašto savitumo puoselėjimas ir patrauklaus įvaizdžio formavimas“ prie vietos projekto paraiškos pareiškėjas (-ai) privalo pridėti šiuos dokumentus:

49.1.1. viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto veiklos aprašą (taisyklių 1 priedas);

49.1.2. pareiškėjo, kai pareiškėjas yra juridinis asmuo ir partnerio (-ių), kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais), registravimo pažymėjimą (-us);

49.1.3. pareiškėjo ir partnerio (-ių), kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais), steigimo dokumentus, t. y. įstatus; jeigu pareiškėjas ar partneris neturi įstatų, turi būti pateikiamas steigimo sandoris arba bendrieji nuostatai, arba kiti dokumentai, kuriuos įstatams prilygina Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (Žin., 2000, Nr. 74–2262);

49.1.4. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymą apie pareiškėjo ir partnerio (-ių), kai pareiškėjas vietos projekto paraišką teikia kartu su partneriu (-iais), atsiskaitymą su Lietuvos Respublikos valstybės biudžetu (netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai). Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojui (VVG) dienos;

49.1.5. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymą apie pareiškėjo ir partnerio, jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais) (netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų

nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai). Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijai vykdytoji (VVG) dienos;

49.1.6. pareiškėjo ir partnerio (-ių), finansinės atskaitomybės dokumentus už praėjusius ir ataskaitinius finansinius metus (naujai įregistruoti juridiniai asmenys teikia ūkinės veiklos pradžios balansą). Šis reikalavimas netaikomas įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai);

49.1.7. prekių, darbų ar paslaugų teikėjų komercinius pasiūlymus arba kitus dokumentus, pagrindžiančius numatytą išlaidų vertę. Komercinis pasiūlymas parenkamas pareiškėjo nuožiūra, siekiant nustatyti galimų išlaidų vertę. Pareiškėjas strategijai vykdytoji (VVG) prie vietos projekto paraiškos turi pateikti vieną pasirinktą komercinį pasiūlymą. Pareiškėjas, pateikęs vietos projekto paraišką strategijai vykdytoji (VVG) ar pasirašęs vietos projekto vykdymo sutartį su strategijos vykdytoju, prekių, darbų ar paslaugų pirkimus privalės organizuoti, vadovaudamasis Bendrųjų taisyklių 57–63 punktuose nustatyta tvarka;

49.1.8. pareiškėjo ir partnerio (-ių), nekilnojamojo turto (išskyrus valstybinę žemę), į kuri planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, nuosavybės arba kitais pagrindais valdomo nekilnojamojo turto teisėtumą įrodančius dokumentus (kaimo bendruomenės, nuosavybės arba kitais teisėtais pagrindais valdomo nekilnojamojo turto, į kuri planuojama investuoti, valdymo teisėtumą įrodančius dokumentus gali pateikti su pirmuoju mokėjimo prašymu, bet tik tokiu atveju, kai įgyvendinant vietos projektą neplanuojama atlikti nekilnojamojo turto kapitalinio remonto arba rekonstrukcijos):

49.1.8.1. jeigu nekilnojamąjį turtą, į kuri planuojama investuoti vietos projekto įgyvendinimo metu, pareiškėjas arba partneris (-iai) valdo nuosavybės teise, pateikiama VĮ Registro centro išduota pažyma, patvirtinanti nekilnojamojo turto valdymo nuosavybės teise faktą;

49.1.8.2. jeigu nekilnojamąjį turtą, į kuri planuojama investuoti, pareiškėjas valdo, naudojasi juo nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, pateikiama: rašytinės nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopija (tokio pobūdžio sutartis (-ys) gali būti sudaryta (-os) su juridiniu (-iais) asmeniu (-imis). Sutarties (-čių), sudarytos su juridiniu (-iais) asmeniu (-imis), galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 5 (penkeri) metai – kaimo bendruomenių ir savivaldybių teikiamų vietos projektų atveju, arba 10 (dešimt) metų – kitų juridinių asmenų teikiamų vietos projektų atveju (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), VĮ Registro centro išduota pažyma apie nuomos, panaudos ar kitos sutarties registravimą Nekilnojamojo turto registre ir asmens, kuriam nekilnojamasis turtas priklauso nuosavybės teise, sutikimas, kad būtų atliekami su nekilnojamuoju turtu susiję ir vietos projekte numatyti darbai;

49.1.8.3. jeigu pareiškėjas arba partneris (-iai) – viešasis (-ieji) juridinis (-iai) asmuo (-enys), nekilnojamąjį turtą – valstybinę žemę, į kurią planuojama investuoti, valdo patikėjimo teise, ši teisė jam turi būti suteikta ne trumpesniai nei 5 metų laikotarpiui, pradedant skaičiuoti nuo numatomos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos, o patikėjimo teise valdomo turto vertė turi būti nustatoma vadovaujantis VI Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenimis arba nepriklausomo eksperto, atlikusio nekilnojamojo turto vertinimą, išvada;

49.1.8.4. jeigu pareiškėjas – viešasis juridinis asmuo planuoja investuoti į:

49.1.8.4.1. valstybinį nekilnojamąjį turtą – statinius, kurie valdomi valstybinio turto valdytojo, valstybinio turto valdytojo sutikimą įgyvendinti vietos projektą, o dokumentus įrodančius valstybinio nekilnojamojo turto valdymo teisėtumą pareiškėjas turi pateikti su pirmuoju mokėjimo prašymu;

49.1.8.4.2. valstybinį nekilnojamąjį turtą – žemę, kuri valdoma valstybinio turto valdytojo, dokumentus, įrodančius, kad žemė yra valstybinė ir negražintina savininkams, o dokumentus įrodančius valstybinio nekilnojamojo turto valdymo teisėtumą pareiškėjas turi pateikti su pirmuoju mokėjimo prašymu;

49.1.9. dokumentus, įrodančius, kad įranga, į kurią planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, priklauso pareiškėjui nuosavybės teise;

49.1.10. dokumentus, patvirtinančius pareiškėjo ir (arba) partnerio (-ių) galimybes apmokėti vietos projekto dalį (pavyzdžiui, banko sąskaitos išrašą, paskolos sutartį, garantinį banko raštą, savivaldybės raštą dėl vietos projekto finansavimo iš dalies, partnerio (-ių), kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais), garantinį raštą, kuriame patvirtinama, kad partneris prisidės prie vietos projekto piniginėmis lėšomis kt.), netaikoma, kai pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) prie vietos projekto įgyvendinimo planuoja prisidėti tik įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu, nepažeidžiant taisyklių 36 punkto nuostatų;

49.1.11. bendradarbiavimo sutartį (-tis), kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais);

49.1.12. savivaldybės administracijos raštą dėl vietos projekto suderinimo su savivaldybės, kurioje įgyvendinamas vietos projektas, plėtros strategija arba savivaldybės tarybos sprendimą (taikoma viešiesiems (ne pelno) projektams);

49.1.13. vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR1.01.07:2002 „Nesudėtingi (tarp jų – laikini) statiniai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 184 (Žin., 2002, Nr. 43-1639), nuostatomis, nesudėtingiems I grupės statiniams gaunami raštiški pritarimai savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ir (arba) kitų atsakingų institucijų įgaliotų valstybės tarnautojų. Nesudėtingiems II grupės statiniams rengiamas projektas (toliau – supaprastintas projektas) vadovaujantis STR 1.05.06:2005 „Statinio

projektavimas“ VI. skyriaus „Projekto sudėtis“ 41. punktu (supaprastintą projektą sudaro bendrieji duomenys: supaprastinto projekto dokumentų sudėties žiniaraštis, dokumentų, kurių pagrindu parengtas supaprastintas projektas sąrašas, aiškinamasis raštas, sklypo planas ant ne senesnio, kaip 1 metų topografinio plano, architektūriniai brėžiniai, statinio konstrukcijų ir inžinierinių įrenginių aprašymas);

49.1.14. siekiant atgaivinti ir pritaikyti kultūros paveldą teisės aktų nustatyta tvarka suderintą projektą.

50. Strategijos vykdytojas (VVG) pareiškėjui gali leisti pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, pareiškėjo manymu, gali būti svarbūs vertinant vietos projektą.

51. Vietos projektų paraiškas kartu su reikalaujamais priedais iš pareiškėjų priima ir registruoja strategijos vykdytojo (VVG) paskirtas atsakingas asmuo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbime nurodytu adresu.

52. Vietos projektų paraiškos gali būti įteiktos pareiškėjo asmeniškai (jei pareiškėjas yra juridinis asmuo, vietos projekto paraišką gali įteikti juridinio asmens vadovas arba jo įgaliotas asmuo (tokiu atveju išduodamas įgaliojimas patvirtinamas juridinio asmens vadovo parašu ir antspaudu (jei toks yra). Kitais būdais (pvz., atsiųsta registruotu laišku faksu arba elektroniniu paštu arba įteiktos pašto kurjerio) arba kitais adresais pateiktos vietos projektų paraiškos turi būti nepriimamos.

53. Turi būti pateikiamas vienas vietos projekto paraiškos originalas, kurio pirmajame puslapyje nurodoma ORIGINALAS, vietos projekto paraiškos kopija, kurios pirmajame puslapyje nurodoma KOPIJA, ir vietos projekto paraiškos versija elektroninėje laikmenoje. Kiekvienas bylos puslapis turi būti sunumeruotas. Pateikiamos vietos projekto paraiškos ir jos priedų originalas ir kopija turi būti įsegta į atskirus segtuvus. Dokumentai, nurodyti 49.1.13. ir 49.1.14. punkte, gali būti pateikiami el. laikmenoje. Tokiu būdu pateikiami dokumentai turi būti skenuoti.

54. Kiekvienas vietos projekto paraiškos originalo lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo šia tvarka:

54.1. kai vietos projekto paraišką teikia juridinis asmuo – kiekvienas vietos projekto paraiškos originalo lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo antspaudu, o paskutinis lapas pasirašytas pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu, jei pareiškėjas tokį privalo turėti;

54.2. jei pareiškėjas – juridinis asmuo neprivalo turėti antspaudu, kiekvienas vietos projekto paraiškos originalo lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašu.

55. Vietos projekto paraiškos originalo ir jos kopijos turinys privalo sutapti. Jeigu vietos projekto paraiškos originalo ir jos kopijos turinys, įskaitant visus priedus, nesutampa, strategijos vykdytojas (VVG) turi vadovautis vietos projekto paraiškos originalu.

56. Gautą vietos projekto paraišką strategijos vykdytojas (VVG) privalo užregistruoti gautų vietos projektų paraiškų registracijos žurnale, nurodydamas gavimo datą, pareiškėjo pavadinimą (jei pareiškėjas – juridinis asmuo) ir (arba) įgalioto asmens vardą, pavardę, pareiškėjo adresą, vietos projekto paraiškos pateikimo būdą, vietos projekto paraišką užregistravusio strategijos vykdytojo (VVG) paskirto atsakingo asmens duomenis, ir suteikti vietos projekto paraiškai unikalų registracijos numerį. Užregistravus vietos projekto paraišką turi būti sudaroma atskira kiekvieno vietos projekto byla.

57. Pareiškėjas, esant svarbioms aplinkybėms, papildomą informaciją, susijusią su vietos projektu, savo iniciatyva gali teikti ir po vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojui (VVG) dienos, tačiau tik iki tinkamumo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti vertinimo pradžios. Pateikiant papildomus dokumentus būtina raštu paaiškinti, dėl kokių priežasčių dokumentai nepateikti kartu su vietos projekto paraiška (pvz.: pateikiami finansiniai dokumentai, atlikta nekilnojamojo turto teisinė registracija, įvyko sandoris, kuris nenumatytas verslo plane, bet turintis įtakos ūkio subjekto ekonominiam gyvybingumui, kiti dokumentai, turintys įtaką ekonominiam gyvybingumui ar kitaip įtakojantys tinkamumą paramai gauti ir pan.).

58. Visas vietos projektų paraiškas, gautas po kvietime teikti vietos projektų paraiškas nustatytos dienos ir valandos, strategijos vykdytojas (VVG) privalo atmesti, išskyrus nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejus.

XIII. INFORMACIJOS TEIKIMAS PAREIŠKĖJAMS

59. Pareiškėjai gali raštu ir žodžiu pateikti strategijos vykdytojui (VVG) klausimus dėl dalyvavimo įgyvendinant strategiją tvarkos ir sąlygų, dėl lėšų strategiją atitinkantiems vietos projektams įgyvendinti skyrimo sąlygų, dėl vietos projekto paraiškos, mokėjimo prašymo pildymo ir pan. Strategijos vykdytojas (VVG) turi konsultuoti pareiškėjus šiais klausimais žodžiu telefonu, raštu ir el. paštu nuo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas paskelbimo dienos iki paskutinės vietos projektų paraiškų pagal kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas pateikimo dienos. Strategijos vykdytojas (VVG) turi konsultuoti vietos projektų vykdytojus vietos projektų įgyvendinimo klausimais visą vietos projektų įgyvendinimo laikotarpį.

60. Pareiškėjai gali teirautis informacijos ir paaiškinimų šių strategijos vykdytojo (VVG) paskirtų konsultuojančių asmenų: direktorė Marytė Žiubrienė, administratorė Vaida Januševičienė, specialistė-buhalterė Danutė Dominauskienė;

60.1. telefonais: (8 421) 52 296, 8 614 73 949, 8 698 56 318, 8 698 56 327, 8 698 56 324;

60.2. elektroniniu paštu: pakruojovvg@pakruojis.lt, maryte@pakruojis.lt, janvaida@gmail.com, danutedomi@gmail.com;

60.3. žodžiu adresu: Pergalės g. 1, 83159 Pakruojis.
